

Asia: VN/18780/2023-LVM-180

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Lausunnonantajan lausunto

Vastaavatko strategiset linjaukset (ml. alueelliset painotukset) valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita?

-

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen toimenpiteistä?

Liikenneväylät

Tieliikenneverkkoon tulee esittää merkittäviä parantamistarpeita Lapin alueella. Valtatie 4, joka on osa Euroopan laajuista liikenneverkkoa (TEN-T) tulisi huomioida suunnitelmassa siten, että kattavan verkon (TEN-T asetuksen mukaan vuoteen 2050 mennessä rakennettava) parantamissuunnitelmat

tunnistetaan ja osoitetaan näihin selkeästi suunnitteluresursseja. Ennen merkittävää TEN-T verkon tasoista rakentamista valtion tulisi jo ryhtyä kiireellisiin tien turvallisuuden, kunnossapidon sekä tiegeometrian parantamistoimenpiteisiin valtatie 4 osalta esimerkiksi; Valtatie 4 parantaminen, rakentamalla kävely- ja pyöräilytie Kersilön kylän kohdalle Sodankylässä.

Valtatie 4 on Lapin keskeinen pääväylä ja lisääntyvä matkailu, sotilaallinen liikkuvuus ja suuret elinkeinoelämän hankkeet edellyttävät toimenpiteitä valtatieparantamiseksi. Sodankylässä on suunnitteilla kaksi suurta kaivoshanketta jo käynnissä olevan Kevitsan monimetallikaivoksen lisäksi. Lapissa on myös useita muita kaivoshankkeita vireillä. Suunnitelmassa tulisi huomioida vielä paremmin Lapin kasvu suurten elinkeinoinvestointien myötä ja sitä kautta tarpeet liikenneväylien merkittävälle kehittämiselle. Suunnitelmassa tulisi myös tunnistaa tarpeet kantatieverkon muuttamisesta valtatieksi, kuten kantatie 80, jota on Pohjois-Lapin maakuntakaavassa esitetty valtatiearvoiseksi maantieksi.

Joukkoliikenne

Toimivat matkaketjut ja valtion rooli matkaketjujen kehittämisessä on ensiarvoisen tärkeää Lapissa, jossa ei välttämättä ole markkinaehtoista joukkoliikennettä. Maakunnan ja kuntien välistä joukkoliikenne tulee kehittää siten, että yhteydet kuntakeskuksiin ja matkailukeskuksiin toimivat lento- ja

juna- asemilta. Myös eri linja-autolinjojen välistä aikatauluttamista tulee koordinoita yhtenäisten ja toimivien matkaketjujen saavuttamiseksi. Kunnille tulisi mahdollistaa parempi osallistuminen liikenneyhteyksien kokonaisvaltaiseen suunnitteluun. Digitaaliset alustat ja sovellukset ovat avainasemassa matkaketjujen toimivuudessa ja valtion tulisi edistää asiaa myös näiden ohjelmistoratkaisujen osalta.

Sähköisen joukkoliikenteen liittyvää latausinfrastruktuuria tulisi kehittää valtion tukemana, sillä se edistäisi sähköisen liikenteen kehittymistä etenkin harvaan-asutulla alueella pitkien välimatkojen johdosta. Alueellisena painotuksena Pohjois-Suomessa tulisikin huomioida kaikessa liikenteen kehittämisessä pitkät välimatkat ja harva palveluverkko, joka asettaa erityisvaatimuksia Lapin liikenteen kehittämiselle.

Lapin ”tunturiradan” ratayhteyden kehittäminen ennakoivalla suunnittelulla tulee olla liikennejärjestelmän suunnittelussa esillä. Uusilla ratayhteyksillä on Lapin, Pohjoismaiden ja Euroopan kehittämisen, sotilaallisen liikkuvuuden ja huoltovarmuuden sekä joukkoliikennöinnin kannalta ratkaisevaa merkitystä, kun nähdään Lapin tulevaisuus osana laajempaa kehityskuvaa, joten tämän tunnistaminen tulisi olla jo osana liikennejärjestelmän suunnitelmaa.

Lentoliikenne

Lentoliikenteen kehittäminen tulee huomioida myös toiminnassa olevien lentopaikkojen osalta. Kunnan omistamat ja ylläpitämät lentopaikat lisäävät myös liikennöintiin kehittämismahdollisuuksia sekä lisäävät huoltovarmuutta ja edistävät sotilaallista harjoitusinfrastruktuuria. Pienlentoliikenteen voidaan arvioida jossain määrin kasvavan tulevaisuudessa, mikäli sähköinen ilmailu kehittyy. Valtion rooli tulisikin olla yhdessä kuntien kanssa kehittämässä pienlentokenttien verkostoa tukemalla niitä esimerkiksi kehittämissuunnitelmissa ja lentopaikkainfrastruktuurin kehittämisessä.

Onko suunnitelmaluonnoksen rahoitus kohdennettu oikein rahoitusohjelman sisällä?

-

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinnista ja ympäristöarvioinnista (SOVA-laki 8.4.2005/200)?

-

Muut huomiot?

-

Aikio Taina
Sodankylän kunta - Kunnanhallitus 25.2.2025 § 59